

Terrorista céllal eltérített légijárművek elleni tevékenység

(RENEGADE műveleti rendszer)

HONVÉDELMI MINISZTERIUM 1

A tájékoztató a terrorista céllal eltérített légijárművek elleni tevékenység, a RENEGADE műveleti rendszer létrejöttének körülményeit, jogi hátterét, megvalósításának módját ismertető Power Point előadás diáit tartalmazza.

A 2001. szeptember 11-ei terroristatámadás új kihívásokat vetett fel. Addig egyik ország sem rendelkezett semmilyen elgondolással a terrorista szándékkal eltérített polgári légijárművel szemben alkalmazható eljárásról.

RENEGADE műveleti koncepció célja

**A terrorista céllal eltérített,
fegyverként használni
szándékozott polgári
légijárművekkel szembeni
ellentevékenység biztosítása**

HONVÉDELMI MINISZTERIUM 3

A NATO azonnal reagált az eseményekre. 2001 októberében ajánlásokat dolgozott ki a Szövetség légvédelmi képességeinek megerősítésére.

A kihívásra történő reagálási lehetőségek elemzése során fogalmazódott meg a RENEGADE műveleti koncepció célja.

Ezen ellentevékenységek igen sokrétűek lehetnek és szigorúan csak a legvégső esetben jelenthetik az eltérített légijármű megsemmisítését.

A NATO RENEGADE műveleti koncepció lényege

A 2001. szeptember 11-ei események után a NATO gyorsan reagált az új kihívásokra. A nemzetektől bekérte saját álláspontjukat, amelyeket figyelembe véve kialakította a RENEGADE műveleti koncepciót. Ezt az Észak-atlanti Tanács 2002. július 20-án hallgatólagos eljárással elfogadta.

A RENEGADE műveleti koncepció lényege:

- a Szövetség légvédelmi struktúrájának megerősítése
- a terrorista céllal eltérített polgári légijárművek elleni tevékenység biztosítása, széleskörű információáramlás és adatfeldolgozás
- az elsődleges cél a terrorcselekmény megakadályozása (csak a legvégső esetben a légijármű megsemmisítése)
- a katonai feladat a NATO Integrált Légvédelmi Rendszere keretében kerül végrehajtásra
- a döntéshozatal kizárólagos nemzeti hatáskörben

HONVÉDELMI MINISZTERIUM 4

2002. július 20-án Az Észak-atlanti Tanács, hallgatólagos eljárással elfogadta a terrorista céllal eltérített és fegyverként felhasználni szándékozott légijárművek elleni tevékenységről szóló RENEGADE műveleti koncepciót. A NATO tagállamok nemzeti sajátosságainak megfelelő RENEGADE műveleti rendszereket dolgoztak ki.

A RENEGADE műveleti koncepció lényege a következő:

- a Szövetség légvédelmi struktúrájának megerősítése,
- a terrorista céllal eltérített polgári légijárművek elleni tevékenység biztosítása,
- széleskörű információáramlás és adatfeldolgozás,
- az elsődleges cél a terrorcselekmény megakadályozása (Fontos kihangsúlyozni, hogy a RENEGADE műveleti koncepció hazai megvalósulása esetében a tevékenység alapvetően a polgári lakosság illetve a fenyegetett javak védelme érdekében, a terroristák által tervezett pusztítás megakadályozása útján, elsődlegesen a légijármű földre kényszerítése vagy más eszközök alkalmazásával történik, és csak legvégső esetben kerülhet sor, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény 132. § alapján, a légijármű megsemmisítésére. A műveletnek sokféle szempontot és vonatkozást egyesítő döntésen kell alapulnia, mely a katonai-védelmi feladatokon túlmenően, az előkészítés szakaszában széleskörű közigazgatási koordinációt igényel.),
- a katonai feladat a NATO Egységes Légvédelmi Rendszere keretében kerül végrehajtásra,
- a döntéshozatal kizárólagos nemzeti hatáskörben van.

A Kormány 3008/2004. (III. 10.) határozata

(2005. 04. 14-től minősítése feloldva)

Közigazgatási egyeztetést követően a Nemzetbiztonsági Kabinet megtárgyalja a RENEGADE előterjesztést, és javasolja azonnali előterjesztését a Kormány részére. A Kormány 3008/2004. (III. 10.) határozatában elfogadja az NBK előterjesztését és dönt a Nemzeti Döntéshozó Személyről.

- A Korm. felkéri a minisztereket a RENEGADE műveleti rendszer felállításához szükséges jogszabályi-, szervezeti-, technikai- és egyéb feltételek a honvédelmi miniszter koordinációjával történő kialakítására (határidő: 2004. december 31.),
- a honvédelmi miniszter a Kormányt a Nemzetbiztonsági Kabinet ülésen a NATO RENEGADE műveleti koncepcióról a szükséges mértékben tájékoztassa (határidő: 2004. június 30.),
- a koncepció feladatainak végrehajtása során a „Nemzeti Döntéshozó Személy” a honvédelmi miniszter, vagy az általa kijelölt személy,
- a honvédelmi miniszter terjessze a Kormány elé a Védelmi Terv módosítására (kiegészítésére) vonatkozó javaslatát (határidő: 2004. június 30.).

HONVÉDELMI MINISZTERIUM

5

2003-ban kormány-előterjesztés készült, amelyet a közigazgatási egyeztetést követően a Nemzetbiztonsági Kabinet (NBK) is megtárgyalt. A Kormány 2004. március 10-ei 3008/2004. (III. 10.) határozatában elfogadta az NBK előterjesztését és döntött a Nemzeti Döntéshozó Személyéről.

A Korm. határozat szerint a RENEGADE műveleti rendszer működése során a „Nemzeti Döntéshozó Személy” a honvédelmi miniszter, vagy az általa kijelölt személy. A Kormány felkérte a minisztereket a RENEGADE műveleti rendszer felállításához szükséges jogszabályi-, szervezeti-, technikai- és egyéb feltételeknek a honvédelmi miniszter koordinációjával történő kialakítására.

A koncepció hazai megvalósításának jogi alapjai I.

Alkotmány 19/E. § (1) Külső fegyveres csoportoknak Magyarország területére történő váratlan betörése esetén a támadás elhárítására, illetőleg az ország területének a honi és szövetséges légvédelmi és repülő készütségi erőkkel való oltalmazására, az alkotmányos rend, az élet- és vagyonbiztonság, a közrend és a közbiztonság védelme érdekében a Kormány a köztársasági elnök által jóvá-hagyott védelmi terv szerint – a támadással arányos és erre felkészített erőkkel - a szükségállapot vagy a rendkívüli állapot kihirdetésére vonatkozó döntésig azonnal intézkedni köteles.

A koncepció hazai megvalósításának jogi alapjai II.

- Az ilyen tevékenységben résztvevő fegyveres erők a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2004. évi CV. törvény (a továbbiakban: Hvt.) 131-132.§-a szerint hajtják végre feladatukat. (A tűzparancs kiadására csak az MH légierő ügyeletes tábornoka jogosult.)

A RENEGADE műveleti rendszer hazai kiépülése

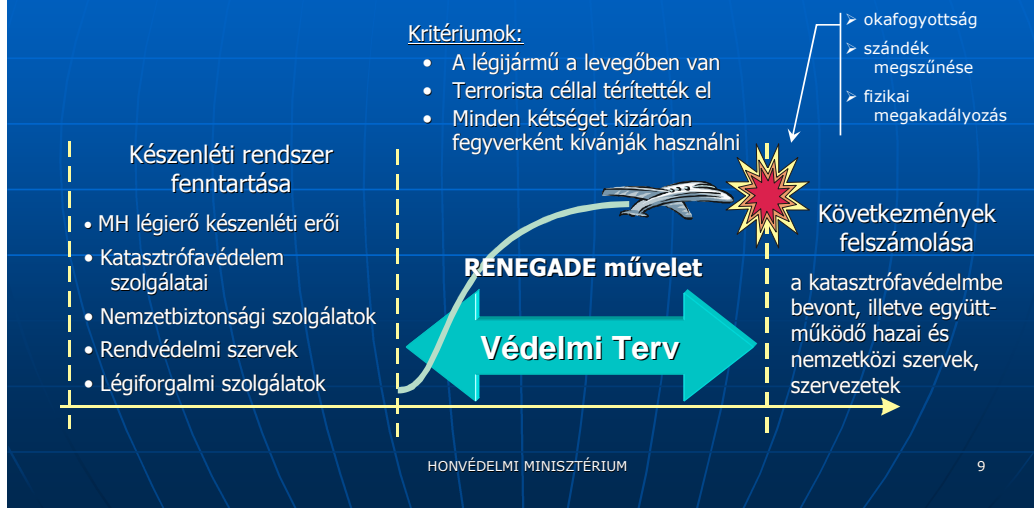
- **2004. június 30.** Az ország Fegyveres Védelmi Terve kiegészül a RENEGADE feladattal.
- **2004. december 15.** A RENEGADE műveleti rendszer technikailag működőképes.

HONVÉDELMI MINISZTERIUM

8

A tárca feladatainak végrehajtására az ország Fegyveres Védelmi Terve kiegészítésre került a RENEGADE feladattal. A RENEGADE műveleti rendszer technikai működőképességét 2004. év végére elérte.

A RENEGADE műveleti rendszer RENEGADE művelet időhatárai

A műveletet mindenképpen az érintett szolgálatok közötti együttműködésen alapuló széles körű megelőző információgyűjtés és biztonságpolitikai elemzés alapozza meg, illetve az érintettek közötti folyamatos kapcsolattartás biztosítja a szükséges információk áramlását.

A meghatározott kritériumok teljesülése esetén a civil légi jármű megkapja a RENEGADE minősítést, ekkor a NATO egységes légvédelmi rendszeréhez

(NATINADS) tartozó készütségi erők nemzeti alárendeltségbe kerülnek. A készütségi repülőgépek az ország fegyveres védelmi terve szerint kerülnek alkalmazásra.

Mettől meddig tart a RENEGADE művelet? Kezdeti időpontja: amikor a légi jármű megkapja a RENEGADE minősítést; vége: amikor a terrorista szándékától eltér, illetve okafogyottá vált a gyanú, vagy a készütségi erők fizikailag megakadályozták a légi jármű fegyverként történő alkalmazását.

Amennyiben az szükségessé válik, úgy az esetleges következmények felszámolása a minisztériumok és országos hatáskörű szervek, szervezetek bevonásával történik.

A nemzetközi koordináció szükségessége

A hatékony együttműködés alapja:

- Kétoldalú egyezmények
- a NATO Integrált Légvédelmi Rendszere (NATINADS)
- Az Európai Regionális RENEGADE Információs Rendszer - ERRIDS (European Regional RENEGADE Information Dissemination System)

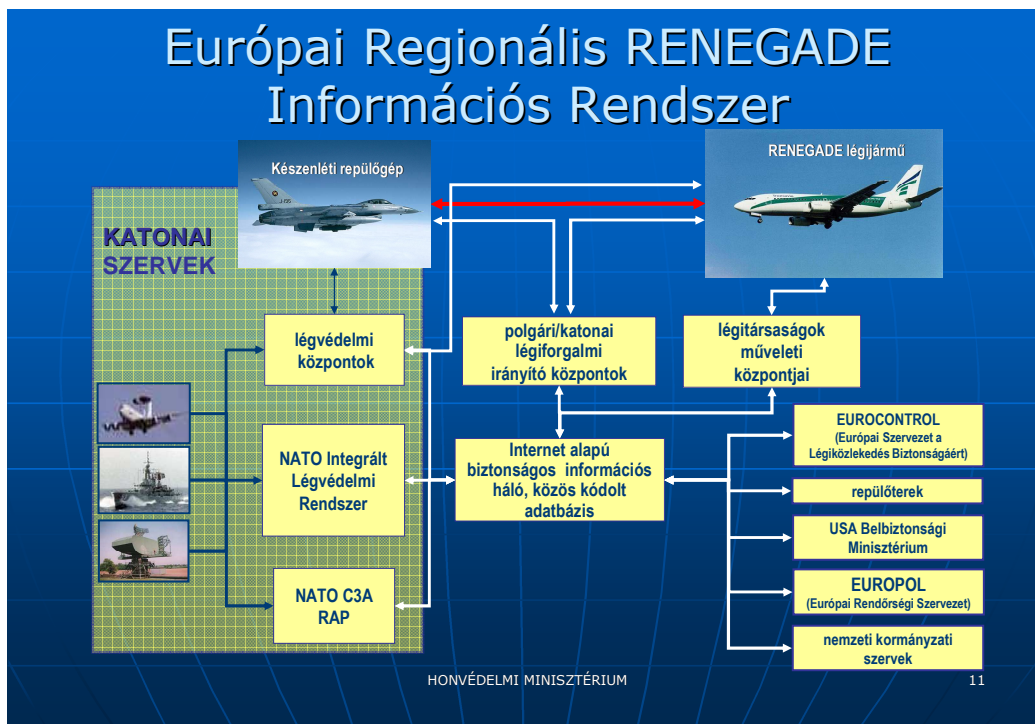

HONVÉDELMI MINISZTERIUM 10

Az ábrán a 2001. szeptember 11-ei eseményekben érintett három légi jármű útvonala az európai légtér egy részére méretarányosan kivetítve látható. Egyértelműen kitűnik, hogy a rendelkezésre álló reakcióidő szűkössége miatt az eredményesség feltétele a (két- vagy többoldalú) nemzetközi együttműködés.

A NATO műveleti koncepciója értelmében a „RENEGADE” típusú légi járművek elleni tevékenység a NATO Integrált Légvédelmi Rendszere (NATINADS) keretében valósul meg.

Ennek során a NATO-tagállamok és a NATO szervek minden „RENEGADE” típusú légi járművel kapcsolatos katonai és polgári légiközlekedési, légvédelmi, titkosszolgálati és egyéb információt egymás rendelkezésére bocsátanak, és a döntéshozatali eljárás során a NATO légvédelmi vezetési rendszere is felhasználásra kerül.

Már a NATO RENEGADE koncepciója is tartalmaz az országok együttműködésével kapcsolatos elemeket, de az ERRIDS rendszer (European Regional RENEGADE Information Dissemination System) várhatóan 2010-ig történő rendszerbe állásáig továbbra is nagy jelentősége lesz az országok között megkötött kétoldalú egyezményeknek.

Összegezve: A RENEGADE műveleti rendszer alapvető célja az információk időbeni, kölcsönös biztosítása, amely lehetővé teszi a terrorista céllal eltérített fegyverként használni szándékozott léggépjárművel végrehajtandó terrorcselekmény megelőzését, megakadályozását a terroristák szándékuktól való eltérítésével és csak a legvégső, elkerülhetetlen esetben a készségi erővel történő fizikai beavatkozás útján.